

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSERE

KIADJA A DÁVID FERENCZ EGYLET.

SZERKESZTI Dr. BOROS GYÖRGY.

Előfizetési ára: 2 k. 40 fillér. Egy szám ára:
24 fillér. Egyleti tagok, 5 évi kötelezettséggel,
egy évre 2 koronát fizetnek.

~

Minden pénz Gálfi Lőrincz egyl. pénztárnok-
hoz küldendő Kolozsvárra. — Hirdetések ju-
tányos árban fölvetetnek. — Kéziratokat nem
adunk vissza.

Több missiói szellemet.

Midőn Jézus azt mondotta a tanítványainak: „Elmenvén, tanítsatok minden népet“, bizonytal arra gondolt, hogy „a miként én cselekedtem, ti is úgy cselekedjétek“, mert nem kell a gyertyát véka alá rejteni, hanem meg kell gyújtani és az asztalra tenni, hogy a távolabb levőknek is világítson.

Mi, akik ismerjük az unitárius közönségnek nagyobb számot-tevő részét, úgy mondjuk, a mint tudunk adatott, hogy közöttünk nagyon kevés ember van, a ki ne tudna világítani másoknak a benne levő világossággal. És csakis ezt kellene hogy tegye mindenki. Az volna kívánatos, sőt szükséges és hasznos, hogy minden unitárius legyen kész megadni a fölvilágosítást mindenütt, a hol arra alkalom kínálkozik.

Oly nagyon sokan vannak Magyarországon, a kik semmit sem tudnak az unitárius vallás igazi lényegéről. A kik nem tudják, hogy mi volt ebben a vallásban, a miért annyi ember kész volt minden szenvedésre a régi rosz időben, mi van benne most, a miért a föld minden részéből fölkeresik kérdéseikkel s ha jobban megismerték: szeretetökkel

Több missiói szellemet kérünk. Több figyelmet a ránk váró nagy föladataira. Több készséget az apostoli munkára.

Hiszen a szeretet munkája nem teher a munkásnak, hanem gyönyörűség!

Több száz várcsban és községben vannak magokra, elhagyottan, mondhatni, árván élő, mivel unitáriusok. Ismerjék meg és vegyék barátságos szeretetökbe a szegényebb sorsban levőket s ha egyébbel nem, fölvilágosítással lássák el és adják meg nekik az utbaigazítást.

A Dávid Ferencz Egylet a teljesen *szegényeket* ellátja olvasmánnyal, ha a t. egyleti tagok fölhivják rá a figyelmünkre.

A közlegény katonáknak megküldjük az Unitárius Közlönyt, ha egy levelező-lapon kifejezik kívánságukat az illetők, vagy lelkészeik, kiknek gyülekezetéhez tartoznak.

Mi kiáltunk, de azt szeretnők, hogy szavunk ne vesszen el a pusztában, hanem találjon visszhangra az unitáriusok szá-zainak szívében.

Sirató.

Ujra mennek, megint mennek,
Lesz-e, Isten, vége ennek?
Avagy nem lesz soká vége
S te sem maradsz
Uralkodni fönn az égbe? . . .

Ugy, ahogy csak Tőled lehet,
E nép sorsát megkönnyezed
S trónusodról alászállasz,
Mint a midőn
Sirattad a tizenhármát . . .

Ma nem hősök halmán állunk,
Aranybálvány, mit imádunk,
Vérünk erjedt, langyos-meleg . . .
Sátrunkba meg
Idegen házi istenek.

. . . Lám, a cédák megint mennek,
Más táj felé kerekednek,
Holott nem kér vért és éltet
Szegény hazánk,
Csak munkás kart, verejtéket

Ránk bámul az egész világ,
Lekacag az utszéli ág:
— Ni, éhesek, ni, rongyosok! . . .
Kárpát ormán
Magyar Nemtőnk zokog, zokog.

Zokogj dalom te is, te is
Zokogj te megtört lelkem is . . .
Csak büszké szivben kél vetés,
Koldussereg járás-kelése
Csupa szomorú temetés.

Tarcsafalvi Albert.

12 legnevezetesebb esemény az unitárius egyházban.*

1-ső legnevezetesebb esemény a magyar unitárius egyház történetében Dávid Ferencznek az egy Isten hitre jutása, midőn ez elvét, ezen nézetét szóval mint főpap, tollal, mint kiváló író nyilvánosan is vallotta, hirdette, terjesztette és bizonyította; midőn a háromságot hívő (trinitárius) ev. református egyházzal végkép szakított. Az unitárius egyház nála nélkül talán még máig sem alakulhatott volna meg, mert még utána nem mutatott föl a történelem oly nagy reformator, ki 3 egyház dogmáfalán tört keresztül, hogy magával együtt követőit is az unitárius egyházba telepítse be. Egy oly önzetlen egyéniség, egy oly bölcs és nagy tudományu hitbajnok lelkes apostol, kiváló szónok és író, egy oly hatalmas szervező képesség; egy oly szilárd és tiszta jellem kellett éppen az unitárius egyház megalapítására.

2-ik nevezetesebb eseménynek tartom Dávid Ferencznek Blandrata György unitárius hitet valló orvos és theologussal való találkozását János Zsigmond erdélyi fejedelem udvarában. Blandrata unitárius hitét, igaz, hogy nem a legtisztultabb alakban, Lengyelországból hozta. Ő mint Izabellánál és János Zsigmond fejedelemnél befolyásos és tekintélyes udvari orvos, kieszközölte, hogy Dávid Ferencz legyen a fejedelmi udvarnak papja s így a fejedelem szívéhez, lelkéhez közel juthatott, egy-szersmind eddigi tekintélye is mód felett emelkedett.

3-ik legnevezetesebb esemény, midőn János Zsigmond fejedelem is az unitárius hitet fogadta el, s mint egyetlen unitárius fejedelem írta be halhatatlan nevét az unitárius egyház történetébe, melylyel annak dicsőségét megadta s magát és egyházát a legmagasabbra emelte.

4-ik legnevezetesebb eseménynek a János Zsigmond által 1567. évben adományozott első unitárius sajtó működését tartom.

5-iknek az unitárius egyház és vallás törvényesítését és a többi egyházakkal való egyenjogosítását 1568-ban.

6-ik legnevezetesebb esemény Dávid Ferencz kettős prédikációja, midőn először a kerek kövön Isten szabad ege alatt, másodsor a piaczi nagy templomban hirdette az egy Isten tanát, hitét, melyre egész Kolozsvár lakossága az unitárius hitre

*Az „Unitárius Közlöny“ egyik számában fel szolítottuk volt az olvasókat, hogy írják meg: Melyik 12 eseményt tartják legnevezetesebbnek a magyar unitárius egyház történelmében? Varga Dénes lelkész úr megadta feleletét, melyet közreadunk s egyben fölkérjük olvasóinkat, hogy a ki nem ért egyet vele valamelyik pontban írja meg hasonló rövidséggel s azt is közreadjuk.

Szerk.

tért. Ez volt az unitár. vallásnak első virágvasárnapja és D. F.-nek pünkösztje egyszerre.

7. Dávid Ferencz bevádolása, elítéltetése és börtön halála a legeslegnevezetesebb esemény, midőn a nagy mesternek nagy tanítványa az igazságért kész volt életét is feláldozni, de tanait vissza nem vonta. Így lett Déva vára a magyar unitáriusoknak golgothája és a D. F. halálának napja, az unitárius egyház nagypéntekje.

8. A jóltevő-triász hagyománya: Zsuki László, Augusztinovics Pál és Berde Mózes különböző időkben tett megbecsülhetetlen alapítványa.

9. Az Unitárius egyháznak törvényesítése Magyarországon az 1848. évi törvény által

10. 100 éves ünnepélyek Tordán és Székely-Kereszturon 1868-ban és 1879-ben az unitárius vallás megalakulása és Dávid Ferencz halálának évfordulója alkalmából.

11. A magyarországi unitár egyházra áradt dicsősége annak az eseménynek, hogy a bostoni nagy unitárius konferencián a nagy unitárius férfiak, reformátorok között legelső helyen volt Dávid Ferencz képe. Így a nagy világ előtt is el lett is merve az ő nagy egyénisége, a mi által egyházunknak hirtelneve, dicsősége ott is esemény számba ment.

12. A budapesti és az alföldi unitárius egyházközségek alapítása.

Felső-Rákos.

Varga Dénes.

Ki tett legtöbbet az unitárius egyházért?

Nézetem szerint a ma nem élő unitáriusok között legtöbb szolgálatot tett az unitárius egyháznak:

1. Dávid Ferencz.

2. János Zsigmond.

3. Blandrata György, a ki aggodó félelemmel nézett D. F. ujitása elé, a ki nem tudott lépést tartani a hit élet fejlődése terén Dávid Ferenczcel, de azért rosszhiszeműséggel nem lehet vádolni. Ki parancsolja meg a varjunak, hogy a sassal versenyezzen, és ki kívánná meg valakitől, hogy hosszú századokat tulszárnyaljon? Ez így volt jól. Krisztus is egy magára volt hagyatva. Dávid Ferencz is hasonló sorsnak volt kitéve.

4. Enyedi György irodalmi munkásságával.

5. Szentábrahám Lombard Mihály bámulatos éberségével és nagy tevékenységével.

6. Augusztinovics Pál egyházmentő alapítványával.

7. Zsuki László

8. Berde Mózes

" "

" "

9. Jakab Elek az unitárius irodalom emelésévé.
10. Brassai Sámuel az igazi unitárius bölcész és polihistor.
11. Székely Sándor és Kriza János irodalmi munkájokkal.
12. A Danielek és Petricsevics Horváth főgondnokok egyházmentő, önzetlen munkásságokkal, gondoskodásokkal meghatározhatatlan szolgálatot tettek mindég egyházunknak.*

Felső-Rákos.

Varga Dénes,
lelkész.

Régi dolgok.

Harminc éve hunyt el a nagy Deák Ferencz. Ebben a harmincadik évben oly sokat foglalkozott vele és alkotásaival a magyar sajtó, a mennyit halála óta egyszer sem Most a politikai béke a Deák Ferencz eszméit és törvényeit akarja érvényesíteni, hogy azután fölemelkedhessék az 1848. évi eszmék magaslatára. Szerencsénknek tartjuk, hogy a jeles író, régen elhunyt papunk, Péterfi Sándor költeményét, a mely ez ideig kéziratban volt, kiadhatjuk, s ezzel hódolhatunk a nagy államférfi és a kitünő pap emlékének.

Deák Ferencz

temetése napjaiban 1876. Február 6-án Hévízen.

Járok, kelek hazám keleti szélében,
Fejér hószemfedél borított mezőben,
Járok, kelek magán s búsan mint egy árva
Szárnyszegett madárként szük körömbe zárva.

De lelkem távol jár, sötét tenger partján,
Fekete lobogót látva minden sajkán,
Sötét tenger te vagy hazám fővárossa,
Fekete lobogód a' Deák szállása!

És ha kérdem : minő hangyaboly mozgása
Ott a jövők-menők kelése, járása?
Ezrek felelik, ezrek sóhajtása
Megtörtént a Deák Ferencz kimulása.

S mit hoztok emberek? rosz percben jöttetek
Deák Ferencznél már azzal elkéstetek!
Nem késtünk, érkezünk a' királytól épen
Koszorut hozunk gyászpecsétés levélben.

Az első koszorut küldi jó királya
A haláláig hiv honfi homlokára!

* Ezeket a tételeket is bírálat alá bocsátjuk. A ki hozzá szól az illető számot jelölje meg, aztán írja meg véleményét. S z e r k.

Hát az a' feltűnő diszes nagy palota
Gyászlobogó rajta, földig gyász alatta ?

Az a' magyar bölcsök akadémiaja
Most az első bölcsnek van ott vetett ágya !
Deák Ferencz rajta fekete teritőn,
Ki még egyszer látni vágyik őt ide jön,

De kít látok amott ? ember-e, angyal-e ?
Ki oly szomorán tart e gyászt terem felé.
Angyal biz'a, hazánk éber őrangyala :
Erzsébet, országunk királyné asszonya.

Bús részvéttel gondol a' bölcs népvezérre,
S koszoruját teszi annak hű szívére.
Aztán térdre borul, szivből imádkozik
És a' ki csak látja, hozzá csatlakozik

Aztán térdre borul, szivből imádkozik
Valaki csak látja, hozzá csatlakozik
Csatlakoznak magas fejedelmi hölgyek.
S országnagyok, mint megannyi rezdült tölgyek.

Az egyik búsán megy, a másik búsán jön
Gyász az ég mindenik tájáról érkezőn
Óránként száz meg száz új küldött érkezik
Milliók a' küldők, milliók izenik :

Gyászba borult város, mi veled gyászolunk,
Deák a nagy halott nekünk is halottunk !
S mint a' viharüzött tengernek hulláma,
Nőttön nő Deák végtisztelői száma.

Ember-ezerektől árad Pest utcája,
Mérföldnyi már a nagy gyászkiséret nyájja.
Ezerek sóhajtják : hajh ! ha megtarthatnánk,
Beszédes ajkaid hajh ha még hallhatnánk !

Nyilik már, nyitva vár a sirkert kapuja,
Ott a' part, oda tart Deák koporsója,
Kísérik már búsán lépve nyomról-nyomra,
Deák Ferenczet a végső nyugalomra !

Készen várja őtet a' halotti sírbolt
Utána sóhajtom : nincs többé már csak volt !
Vagy mit beszélsz ajkam ? csal a' szemlátása
Deák nem halhat meg, nem vagy hű tolmácsa

A' mit sirba zárunk, csak porló tetemek,
Melyek megpihenvén, végre megpihennek.
De a nemes lelket, mely minket szeretett,
Koporsóba zárni nem, oh nem lehetett.

Él az az általa hirdetett eszmékben,
Él az az általa alkotott művekben,
Ő vezérle bizton derűnek, viharok,
Ő volt a pusztában bujdosó magyarnak!

Ő volt a lángoszlop a sötétben éjjel,
Ő nappal a fényes felhő, mint vezérjel.
Ugy nem tévedénk el, úgy jutánk végére
A' szivszakadva várt ígért földére!

Hol a nép lelkéből öleli királyát,
Látva fején szentelt ősi koronáját,
Hol most a honfiak szabadok, testvérek
Sorsunk őrállói nemzeti vezérek!

S az Isten is hozzánk fordult, arccal velünk,
Nyugton kérdehetjük hát: ki lehet ellenünk?
Oh de szól már Deák utolsó imája:
Isten veled hazám, magyarok hazája!

Éljen jó királyod! álljon koronája
Örökre viruljon léted életfája;
Az égnek áldása reád óh! szép hazám
Életem éretted örömost áldozám!

Aztán nyissuk mi is ajkaink imára:
Őök áldásunk a Deák sirboltjára!
Valaki csak magyar, Deák Ferencz sirja,
Képét emlékei szent könyvébe írja.

Az ország házában a Deák helyébe
Nincs ki ülni merne gyászjelzett székébe,
Ám de ott van, ott áll felmagasztalt képe
S valamig arra néz honunk lelkes népe,

Nem szakaszt el tőle se jelen sem jövő,
Sem élet, se halál, örökre miénk ő!
Aztán mért maradnánk tovább a porokkal?
Oszolnunk kell, le a gyászszin lobogókkal!

Tartsuk meg a hitet, miként ő tartotta
Vívjuk meg a harcot, miként ő harcolta,
Végezzük munkánkat, miként ő végezte,
Ő, ki már a pályakoszort elnyerte!

Isten hozzád Deák! hazánk bölcs vezérc!
 Milliók áldása neved emlékére!
 És már miért járnék én is itt széltében?
 Ezen hőszemfedél borított mezőben!

Lélekben iml én is legalább megtettem,
 A mit zárt madárként testben nem tehettem,
 S ezzel jelét adám emlékkönyvem lapján,
 Pesten valék Deák temetése napján.

Péterfi Sándor,
 hévízi pap.

Az ádamosi templom és műemlékeink.

Az „Az Ujság“ f. évi 198. számában felszólalás történt az *ádamosi* unitárius templomi műemlékek megmentése érdekében. Nem soroljuk fel a mindenesetre jóakarattól származó cikk tévedéseit, de olvasóinkat néhány szóval tájékoztatjuk a templomról és emlékeiről.

Az ádamosi unitárius templom XV. századi, kifejlett söt szinte késői csúcsives izlésű épület, izmos, egykorú stilszerű toronnyal. Hajóját 1526-ból származó, nyolczféle egyszerű mintát ismétlő, néhol rongált renaissance mennyezet-festmény borítja, melynek az a főbecse, hogy Magyarország eddig ismert legrégebbi évszamos mennyezet-festménye.

Szentélyszéke művészi faragvány; de olyan, a milyen Erdélyben a szász templomokban sűrűn található, sőt a közelben Gogánváralján a magyar ev. ref. templomban régebbi is van. A szentélyszék mennyezetét tartó egyik faoldalfalra a templom tornyának képét faragta a készítő mester. A mennyezet és padhát levélornamentikája igen csinos. A padhát egyik szüette cserfalapján Dávid Ferenczet emlegető, körülbelől még XVI. századi bekarcolás van. Az előtámaszkodó nem egykorú, hanem a XVII. sz. közepéről való, s ennek műbecse nincs.

Mindebből a mennyezet-festmény a legérdekesebb. Erre egy rövid cikk az Erd. Múzeum című folyóiratban már 1898-ban felhívta a szakkörök figyelmét, s az Erd. Múz. Egyesület Kolozsvárról még azon év decemberében kiküldötte dr. Szádeczky Lajost és dr. Békésy Károlyt a mennyezet megtekintésére, kikhez Radisich Jenő, az Iparművészeti Múzeum igazgatója is csatlakozott Budapestről. Azóta az emlékeket tudtunkkal a Műemlékek orsz. bizottsága is nyilvántartja s az EKE Erdélyi kalauza a turista közönség figyelmét szintén felhívta reá. Egyházi főhatóságunknak tudomása van róla, valamint arról is, hogy a mennyezet festményeit bizonyos összegben

vételre kérték. *Nem tény azonban az, mintha az eladásba az ádámosi unitárius egyház bármiféle felettes hatósága beléegyezett volna.* Műemlékeinket külföldre vinni nem szabad. Elég szegények vagyunk már is azokban s templomi emlékeink épen nem arra valók, hogy felgazdagodott külföldi pénzemberek hiúságát szolgálva, azok termett diszítsék. Ily alacsony üzleti szellemet a magyar unitárius egyházakba bevinni senki sem fog s nem szabad. Ha már emlékeinket elhelyezzük, vagy szükségből kénytelenek vagyunk egytől-egytől megválni, első sorban hazai múzeumaínkra kell hogy gondoljunk. De viszont joggal elvárhatjuk, hogy épen a fennforgó esetben az ádámosi templomunk renováltatásában a Műemlékek Orsz. Bizottsága is támogatásunkra legyen, mert az a templom nemcsak a fennebb jelzett körülményeknél fogva érdemes erre, hanem azért is, hogy ma már *Bonyha és Küküllővár között, tehát közel 40 km. vonalon az egész Kisküküllő mellett az egyetlen számbavehető középkori épület.* Stilszerű megújítása annál kívánatosabb, mert város — Dicsőszentmárton — mellett feküvén, műtörténeti, illetve didaktikai czélokat szolgálhat

Egyházunk papjait s hiveit pedig ez esetből kifolyólag figyelmeztetjük és felhívjuk, hogy ilyenszerű szakkérdésekben vegyék igénybe Kolozsvárról az Erdélyi Nemz. Múzeum Régi-segtárának szakvéleményét.

K. L.

Unitárius jellemvonások.

Az unitárius észjárást sokszor emlegetik. Nó hát az unitárius embernek szokása az önálló gondolkozás, ő mindent a józan ész ítélőszéke elé állit; ő mindent szeret megpróbálni s ha valamit jónak talál, ahhoz hűségesen ragaszkodik.

Unitárius jellem is van. Azt hiszem, van. Van bizonyos életszokás, a melyet számos unitárius háznál föl lehet ismerni, a mit az unitárius nevelésnek lehet tulajdonítani: az egyszerű élet s az egyenes, nyilt és fehkölt gondolkodás, önbizalom, a tisztességes beszédmód, kitartás, nemes elbánás, jótékony közszellem, összetartás és takarékoság. Ezeket a jellemvonásokat az ámériki unitáriusok vezére, ki ott püspöki helyet tölt be, találta meg az ottani unitáriusok között. Gondolkozzunk, hogy nálunk és közöttünk mi található meg ezekből s mi az ellenkezőkből s igyekezzünk hozzájuk hasonlókká lenni.

Gálfalvi István örömnnepe.

A Dávid Ferencz Egylet küküllői köre augusztus hó 2 án Haranglábon tartott gyűlésével ünnepelte meg az ottani papnak,

Gálfalvi Istvánnak, 40 éves papságának évfordulóját. Jól tette a kör, hogy ezt tette. Gálfalvi István úgy is mint ember, de úgy is mint pap, nemcsak szép időt töltött el a papi pályán, de szépen is töltötte azt be, épülésére a hiveknek, gyarapodására egyházának. Tiszteletre méltó eset is az, mikor egy pap nem zavartatja magát semmi által, sem betegségtől, sem csapástól, sem az élet gondjaitól — pedig erre adott elég alkalmat a gyarló anyagi állapot — hanem erős lélekkel, a szeretet jóindulatával végezte papi állásától megnedvesített emberi kötelességét és sajátos hivatását. Falujában nem volt beteg, sem oláh, sem más felekezetű, akiről ő ne tudott volna és rajta ne segített volna. Ki-ki áll a falu legforgalmasabb helyére és ott jár végére mindennek és onnan irányítja lépteit egy-egy házhoz, ahol tanácsra vagy segítségre van szükség. Őszinte baráti vonzalom a baráthoz, szeretet az embertárshoz, készséges indulat a segítségre szoruló iránt, jóság minden körülmények között minden élő iránt és buzgalkodás az Ur kertjében: kellene-e még más vonások, a mik egy papi jellemet tiszteletre méltóvá tesznek? Jól mondta a bethlenszentmiklósi pap, egyik ünnepi szónok, hogy Gálfalvi István papi jellem volt.

Egyházának jó öre volt ő. Most két éve szentelte fel egészen ujonnan épült templomát.

Az ünnep a Dávid Ferencz Egylet körének gyűlésével kezdődött. Ennek végeztével átalakult istentiszteletté. A könyörgést maga a jubiláns mondta a szokottnál meghatottabb hangon, mélyen járó komolysággal, azzal az érzéssel, a mit egy nagy időnek az eltelte kelt egy szemlélődő lélekben. Prédikált Nagy Béla b.-szentmiklósi pap, kinek szerencsés előadásával igen szépen sikerült a szent leckét jubilánsra alkalmazni. Legkimagaslóbb volt az esperes, Gvidó Béla szónoklata. Üdvözlőbeszédének költői szárnyalásával mintha elválasztotta volna lelkünket testünktől és elvitte azt egy szép színes, a nemes gondolatok és érzések testetlen világába, ahol a megvalósulásra váró eszmék élnek lehelletfinomságu életüket és a hova valónak tartotta szónok is a papi hivatás eszményét is. Ez alkalommal olvasta fel ugyancsak az esperes a püspök üdvözlő levelét, mely jubilánsnak igen jól esett. Ezután következtek a többi üdvözlőtek: elsőnek Hadházi József szólott melegen és érzéssel a paptársak nevében s egyuttal egy szép művű bibliát adott át Üdvözölték továbbá a tanítók, az ev. ref. egyház, a gondnokság, az előjáróság és végül a család és rokonság nevében. A jubiláns mindezekre külön-külön válaszolt. Két órakor ültünk ebédhez többen mint hetvenen. Gálfalvi István még nem megy nyugdíjba, még tovább működik. Adjon az Isten neki további szolgálatához erőt, egészséget és jókedvet.

Jelenvolt Antal.

Az udvarhelyi egyházköriből.

Az udvarhelyi unitárius egyházkör évi rendes közgyűlését lelkészek, tanítók és képviselők szépszámú jelenlétében f. évi aug. 2 án tartotta a dersi egyházkörségben. *Daniel* Lajos, ez az igazi lélekből álló f. ü. gondnok nyitotta meg lelkes szavakkal, hangsúlyozva az egyházkörségenként rendre gyűlésezés előnyét s ezért a tagokat is a buzgó megjelenésre kérte. *Kisgyörgy* Sándor esperesi jelentése mindenekre kiterjedő, a kör életét teljesen felölelő — olvastatott fel — a megalakulás és a jegyzőkönyvhitelesítő bizottság (Tibáld József, Demeter Dénes lelkészek, Bedő József tanító) kiküldése után. Ugy az elnöki megnyitóért, mint az esp. jelentésért jkvi köszönetet mondott a gyűlés s egyben részvétirat intéztetett Br. P. Horváth K. főgondnokhoz fia halála, id. Daniel G. főgondnokhoz távozása alkalmából, üdvözlő irat Dr. Ferenczi G. jogügyészhez orsz. képviselővé történt megválasztatása alkalmából. Eközbeu elérkezett a templomozás ideje, buzgó imát és szép egyh. beszédet Gal. V. 7. v. alapján *Ürmösi* József h. szentpáli lelkész tartott; az énekvezéri teendőt *Szathmáry* Lajos muzsnai énekvezér tanító végezte. A templomban meleg üdvözlő beszédet az esperes mondott, melyre a helyi lelkész, *Sándor* G. felelt az egyházkörség 16 évi történetének kivonatával.

Kis György nev. ü. b. tag előterjesztette az 1905--906. évi isk. vizsgálatokról szóló jelentését, mely szerint a kör tanügyi viszonya jó kezekben van, buzgó és lelkiismeretes emberek végzik a nagy feladatot: a nevelés szent munkáját; a vasárnapi nyári tanításokról. pénzkezelési szabályzatról és kepe-redezésről *Demeter* Dénes terjesztette elő a biz. javaslatot. A pénzkezelésnél új szakasz felvételét ajánlotta s fogadta el a közgyűlés. Ez az ingatlanok nyilvántartására és kezelésére vonatkozik. A segélyezések ügyét *Kovács* Imre, az egyházköri pénztár és D. F. alapét *Péter* Sándor, a passióét *Ajtay* János, nyomtatványok dolgát *Vári* Albert terjesztette elő. Fontos volt az „egyházköri gyámolda“ ügyérőli jelentés, melyet *Pál* Ferenc egyházköri jegyző adott elő; ez alapon a közgyűlés egyhangulag hozzájárult. Ez úgy a kör tengeri kigyója, mely évek óta felüti fejét gyűléseken és lapban is. Hisszük, hogy az egyházi felsőbbség is magáévá teszi a közgyűlés határozatát s többé nem kell utaznunk e Scyllának és Caribiseünk között. A mostaninál alig lehetne igazságosabb alapot teremteni.

Felsőbb leiratok tárgyalása után *Ürmösi* K. jánosfalvi lelkész jól indokolt kérésére Székely-Dályát a közgyűlés Jánosfalvától elszakítani és Szt.-Péterhez csatolni ajánlja az egyházi főhatóságoknak.

Most a választások megejtése következett, melynek eredménye az lön, hogy a kör főtanácsi képviselőinek választottak egyházi részről: Pál Ferencz, Demeter Dénes lelkészek, Tarcsafalvi Albert áll. isk. tan., Kiss Jenő körjegyző afiai. A fegyelmi bíróság tagjai egyh. részről: Vári Albert, Ajtay János lelkészek, Sándor Mózes kir. tan., ny. tanfelügyelő, Deák Lajos kir. albiró afiai.

Jövő közgyűlés helyéül a vargyasi egyházközség nevezte-tett meg.

Közgyűlés jó délután az elnökség bezárójával, éljenzés között, békés testvéries érzésekkel oszlott szét, hogy a lelkeszi lakáson terített asztaloknál ismét találkozzék.

E közgyűlésünk csak újabb bizonyítéka az udvarhelyi egyházkört jellemző igazi testvériességnak, együttérző munkáságnak, melyet munkál a kör mindenik tagja az esperestől, a f. ü. gondnokoktól le a harangozóig. Hisz csak így tehetni eleget az apostoli intelemnek: „mindenek ékes és jó renddel legyenek!!

s.— r.—

Extasis.

Hugó Viktor.

Csillagfényes éjen tengerparton állok.
 Felhőcske se lebben, vitorla se száll ott.
 Lelkem a világtól messze, messze szárnyal . .
 S úgy tetszik, a rónák, az erdők, a bércek,
 Titokzatos, meghitt nyelveken beszélnek
 Csillaggal, hullámmal.

S az arany csillagok roppant sokasága,
 Hangosan vagy halkán, ezernyi danába',
 Meghajtva tűz-fejök', össze-összesúgnak ;
 S a kék hullám, melynek nem parancsol senki,
 Tarajos nagy hátát meggörbitve zengi :
 — Dicsőség az Urnak !

Szabó Károly.

A templom titka.

— Legenda. —

X falunak volt régen, a falu végére eső dombra épített, magos kökerítéssel körülvelt temploma. Régi templom volt ez, régi jó keresztények által építve. Azonban a régi keresztények-

nél is meg volt az a szokás, a mi manapság is sok faluhelyen meg van, hogy egyik vasárnaptól a másik vasárnapig nem tartott istentisztelet. Nem teplomoztak.

Pedig X. faluban voltak olyan hívők, a kik hétköznap is szívesen elmentek volna a templomba. Ma is vannak ilyenek. Ilyen volt a kevesek közt Buzgó István uram és élettársa Szentesi Mária asszony, kik sohasem mulasztották el a templomba menetelt. Boldog kis család is volt a Buzgó uram családja.

Buzgó István uramnak és feleségének volt egy pár szép reményre kilátást nyújtó gyereke, Pistike és Annuska. Ama négy, ez három éves vala. A templomba járáson és a rendes munkán kívül, e pár gyerekekben volt minden örömük, gyönyörűségök

Egyik vasárnap haza jöve a templomból vigan fogyasztotta el ebédjét a kis család. Ebéd után összeülve megbeszélték a templomban hallottakat.

Beszédközben a már szépen fejlődő Pistike kérdi az apjától: Papa, hát mi is jájunk a tempjomba ha megnőjünk? Igen — kis fiam — de csakis akkor, mikor megnőttök. Hát addig méjt nem szabad jájui, kérdi Pistike? Mert nem értitek a mit a Tiszteletes ur mond.

Ezelatt ismét megszólal az X-i torony harangja vecsernyére Annyuk menyünk a templomba, kérdi Buzgó uram a feleségétől. Hogy is ne, készülj apjokl Te pedig Kati, vigyázz a gyermekekre, nehogy az utcára menjenek,

Buzgó uram és Szentesi asszony, imakönyvükkel kezökben elmentek a templomba, a hól szokott helyüket az első padban elfoglalták.

Alighogy Buzgó uramék elmentek, Kati nem a gyermekekre vigyázott, hanem a kerítés hátulján más egyéb után nézett. Ezen alkalmat a kis nebulok felhasználták arra, hogy megszökjenek.

Annuska te, tudod mit gondojtam, gyeje menyünk el mi is a tempjomba. Gyeje — mond Annuska — és hamarjában elillantak, és a templom hátsó ajtóján beosonva, hogy szülői nehogy meglássák, lehuzódtak a halsó pad alá, mely teljesen üres volt.

A templomban zengett az ének: „Dicsérjétek az Urat“ — zsongott közbe az orgoua, és ez az égi zengzetszerű hármónia, csakhamar altatólag hatott a padok alatt rejtődöz kis szentekre, és elaludtak.

Az istentiszteletnek vége lett A hivek csakhamar kilohol-

tak a templomból. A harangozó becsapta a templom ajtóit és tudva, hogy más vasárnapig nem kell harangozni — hacsak temetés elő nem fordul — kettőt is fordított az ajtók zárain. Ezt tette a cinterem ajtajával is, a gyermekek, senki által nem látva, nem tudva — be�nrekedtek.

Buzgó uram alighogy haza érkezett feleségével a templomból, egyszerre szólították a cselédleányt: Kati, hol vannak a gyerekek? Nem tudom — felelt rémülten Kati — a mig enni adtam a majorságnak, eltűntek, nem tudom hova és merre. Jaj Istenem, kiált egyszerre apa és anya, jaj Istenem hová lettek! Futnak ide, futnak oda, kérdezősködnék, de mind csak hiába. Így folyt éjjel, nappal kétségbeesés közt a keresés Kereste mindenki kinek szive-lelke volt Tudtul ment a hivatalos vármegyének is, az is nyomoztatta közegei által. Tűvé tettek erdőt, mezőt, hegyet, völgyet — hiába. Minden felgondolható helyen keresték, csak ott nem, a hol a gyerekek voltak: a templomban. *Kinek is jutna hétköznapi észébe a templom?*

Eközben éj lett, megvirradt, ismét éj lett, ismét megvirradt. Ki tudja ezalatt mit csináltak szegény gyermekek. Futottak egyik ajtótól a másikra, szabadultak volna, nem tudtak szabadulni. Sirtak, jajongtak, kiáltottak: „Édes papa, édes mama gyejtek hozzánk!“ Pistike vigasztalta kis hugát: „Ne sij kintem, ne sijjál, jó a papa, jó a mama“ — Nem jött sem az egyik, sem a másik.

A bágyadtság, a kétségbeesés ismét álomba nyomta őket, összeölelkezve lefeküdtek vagy inkább lerogytak az oltár előtti kövezetre és elaludtak . . . örökre.

Ezalatt eljött a következő vasárnap. Eljött a harangozás ideje. A harangozó lekasztja szokott heteshelyükről a kulcsokat, s kinyitva az első ajtót, csakhogy essék hanyat, ott látva a templom kövezetén, összeölelkezve, elalva, megha va a két elveszett gyereket.

Szélesebesen terjedt el a hir. Nem harangoztak, félreverték a harangot. Özönlött a templom felé, a templomba a nép nagyja és apraja. Mindenki sirt, a kinek szive-lelke volt, csak Buzgó uram és Szentesi asszony, a szülök nem sirtak. Ők gyermekeikre borulva, elváltak ájulva.

A régi templom már rég nincs a dombon Egy kis új templom van a helyén. Mondják, hogy éjente gyermekek sirását hallják, s alig várják a hajnal hasadását, hogy újból kinyithassák, hogy a ki benn van kijöhessen, a ki kívül van bemehessen.

Orbók Ferecz

volt várfalyi lelkész hátrahagyott irataiból.

Irodalom.

Nyári vasárnapi tanítások.

Irta: *Ürmösi József*. h. sz.-páli lelkész Ára 80 fillér.

Az ifjabb papnemzedéknek egyik kiválóan szorgalmas tagja Ürmösi József, a nyári vasárnapi tanítás intézményét óhajtja célja felé segíteni tiz tanítással, melyek egy csinos füzetet töltenek meg. Ugy látszik arra számít, hogy könyvét a lelkészek használni fogják hasonló célra, mert „lelkésztársai munkáján némileg könnyíteni óhajt.” Az előszó utolsó bekezdéséből arra is gondolhatunk, hogy a gyermekeknek szánta olvasókönyvvül, ezért törekedett arra, hogy „falusi növendék gyermekek értelméhez és szóbőségéhez alkalmas, könnyen érthető kifejezéseket használjon.” A két cél egy keretben nehezen valósítható meg, mert a lelkésznek vezérkönyvre, az ifjunak olvasókönyvre van szüksége. E tanítások inkább az utóbbinak tekinthetők. A nélkül, hogy e helyen bővebb bírálatba bocsátkoznánk, jövőre nézve (minthogy úgy látszik II-ik füzetet is tervez) írónak figyelmébe ajánljuk, hogy egy czim alá csak egy tárgyat vegyen föl. Első címe: „a biblia” oly rendkívül nagy tartalmu, hogy tiz tanítást is bőven elfoglalhatna. Ha író e mellett marad, nem esett volna abba a hibába, hogy a tiz tárgy előadásánál ismétli azt, a mit az ifjak a „szenttörténetekben” tanultak, még pedig, legtöbbször ugyanazzal a túlhaladott, kritika nélküli fölfogással, de sok helyen kevesebb vonzóerővel. A tanításokban sok olyan magyarázgatás, figyelemébreztő megjegyzés van, a melyet tanítás közben mindenik tanító alkalmaz, ha szükségét látja, de olvasásra szánt nyomtatott könyvben nagyon ritkán válnak be. Szavait nem elég gondosan válogatja meg. A 8-ik lapon ezt olvassuk: „Voltak a kornak *mesés csodái*, melyekkel a kor könyvenhívó embereit elámitották pl. Aron vesszője, a manna hullása, de hát nem találkoztunk-e a *babonának* számtalan fajtájával, nem látjuk-e ma is, hogy élnek vissza sokan a nép tudatlanságával?” Egy mondatban mesét, csodát, babonát emleget, a nélkül, hogy bármelyiket is megmagyarázná, mert az Aron vesszőjére és a manna-hullásra célzás nem magyarázás, hanem némelyik tanuló előtt inkább homályosítás. Az is kérdés, hogy helyes eljárás-e a kérdezéssel való bizonyítás, éppen falusi gyermekek előtt, a kik magok is „a nép tudatlanságából élnek.” A könyvnek érdeme, hogy a magyar történelemből vett példákkal is igyekszik megvilágosítani tárgyait.

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI MOZGALMAK.

— **Több becsülést!** Ezt kívánnak tanító atyánkfiai. Mi több szeretetet kívánunk részökre és főlük is. Előtünk csaknem érthetetlen, hogy egy gyülekezetnek két lelki vezére: az, a ki a legbecsebb kincset, a gyermeket, a jövő gyülekezeti tagot neveli, és az, a ki a szülőket oktatja, össze ne férjenek és a legnagyobb összhangban ne dolgozzanak! Nem is fogadjuk el a sokféle panaszt és hirtelést, hanem azt mondjuk: legfönnebb egy vagy két eset ha előfordul s az is félreértésből és a megérteni nem akarásból. Ha a lelkész idős ember, az ifju tanító és szolgatárs őt bizonynyal megbecsüli, ha érezi, hogy szeretettel fogadja; ha a tanító régiebb tisztviselő, az ifju pap szívesen veszi, sőt kéri is jó tanácsait. Mi oka volna hát az egyenletlenségnek? Szeretnők tudni.

✦ — **A duna-tiszamenti egyházkör** Füzesgyarmaton gyűlésezett. a mi már azért is nevezetes volt, mivel az új egyházközségben legelőször jelent meg a kör papi és tanítói kara. Számos indítványjal járul az E. Fő-Tanácsához.

— **Kovács István** bordosi lelkész a pipei egyház magához hívta és új állását jul. 29-én elfoglalta. Elődje, Fekete Domokos iktatta be és látta el sok tapasztalatból szerzett bő tanácsaival.

— **Egyházközi képviselőknék** a következő három évre megválasztottak: U d v a r h e l y k ö r b e n : Pál Ferenc, Demeter Dénes, Tarcsafalvi Albert, Kiss Jenő.

— **Barla Domokos.** Mély fájdalom fog el, midőn e kiválóan jó és nemes érzésű embernek a haláláról kell szomorú hirt adnunk. Barla Domokos talpig becsületes, egész életében munkás ember volt. A hivatalában pontos, mint a minta-óra, a családban szerető hitves és szeretett édes apa. A közügyekben előljáró. A nemzeti nagy küzdelemben, 1848/9-ben honvédhadnagy, azután is igaz hazafi. Az unitárius egyház tanácsában okos mérséklettel mindig jó ta-

nácsadó. Mindig tisztelet környezte s most őszinte fájdalom kéri sirjába. Aug. 28-án hunyt el Tordán 76 éves korában. Nagy kiterjedésű család gyászolja.

— **Tiszabőn** is vannak már unitáriusok. Eddig róm. katolikuskok voltak, de egy lelki rázkódás hatása alatt rájöttek, hogy az az egyszerű hit, mely a gondolkozó lelket táplálni tudja s a melyben mindenki papja önmagának, jobban megnyugtatója keblöket. 35 felnőtt és 13 gyermek csatlakozott az unitárius egyházhoz s Józán Miklós esperes julius 8 án prédikált nekik. Örömmel fogadták és mint hajdan az apostolok idejében az új evangélium hallgatói, ők is azt mondták: más-kor is akarunk hallani felőle.

— **A lengyel unitáriusok történelme.** Egy orosz lengyel tanár, Grabovszky dr, augusztus hó első felében tiz napig tanulmányozta főiskolai könyvtárunk és levéltárunk lengyel vonatkozású könyveit és kéziratait. Rendkívül gazdag aratása volt. A könyvtárban kapott olyan lengyel műveket, a melyek lengyelországi könyvtárakban nem kaphatók, t hát a mi példányaink csaknem unikumok, mivel az európai összes könyvtárakban legfennebb két példány található. A kéziratok között nagyon becses különösen a lengyel-unitárius zsinati hitviták részletes leírása. Érdekes, hogy a kálvinista és unitárius egyházak közötti vitatkozások ugyanakkor folytak Lengyelországban is, a mikor Erdélyben. Az unitáriusok különválása is csaknem egy esztendőben történt. Grabovszky dr. közelebről megírta a lengyel kálvinista irodalom történelmét s a jövő tavaszra megjelenik a lengyel-unitáriusoké. Nagy érdeklődéssel nézünk a mű elébe. mert hiszen abban magyar vonatkozás is sok lesz. A művet a lengyel tudományos akadémia adja ki.

— **Dr Ferencz József** ügyvéd a kolozsvári unitárius főiskolában az új tanévtől kezdve egy szegény tanuló részére teljes (200 kor.) segélyt ad. Az E. K. Tanács és a főiskola is há-

lás köszönettel fogadja a jótékony adományt.

— **Gyulay Árpád** p. ü. tanácsos afa családját sulyos csapás érte, veje dr. Molnár Károly bethlen járási tisztí orvos halálával, a ki aug. 25-én 30 éves korában elhunyt. A kiváló férfiu kora halála mélyen lesújtotta a családot és ismerőseit.

— **A duna-tiszamenti egyházkör** jegyzőjévé választotta Barabás István hőmezővásárhelyi lelkészt. E helyen megemlítjük, hogy az októberi E. Fő-Tanácsn Barabás István tartja az egyházi beszédet.

— **A bölöni egyházközség** a 4-ik tanítói állást is szervezte s nőtanítóval még az új tanév kezdetén be fogja tölteni.

— **Dr. Veress Lajos** kolozsvári ker. orvos, az unitárius koll. orvosi tisztjéről elfoglaltságára való tekintettel, lemondott. Az E. K. Tanács méltányló elismerését és köszönetét nyilvánította hosszú időn át végzett működéséért.

— **A kolozsvári unitárius templom** újítása folyamatban van. A templom kriptáját Pákey Lajos mérnök afa az egyházközség beleegyezésével fölboutta. Volt alkalmunk beletekírteni ebbe a szentélybe, hol őseink porladoznak s mántha újra születtek volna a régi dicők és nagyok, kiket a hálás szeretet oda helyezett.

Ujfelekezet. Lengyelországban már néhány éve mozgalom indult a katolikus egyházban, új felekezet alakítására, a melyet Manchetások felekezetének neveznek. A mozgalom indító oka az volt, hogy a katolikus papok költekezését és életmódját nem

tartották papokhoz illőnek. A felekezet tagjait nevezik Marivitteknek is, mert azt tartják, hogy Mária isten volt, tehát az istenség negyedik személye, aki szülni fog egy fiut, aki rövid idő alatt megjelenik és az igazi Antikrisztus lesz. Az új felekezetnek van tényleg egy Mariája Maria Kozlowiska, Plick helységben), a kire ez a nagy szabásu anyai tiszt vár s a ki e miatt rendkívüli nagy tiszteletnek örvend.

— **A biblia revíziója.** Már régóta készülnek egy teljesen átdolgozott bibliát adni a magyar olvasóközönség kezébe, de még eddig folyton akadályokba ütközött e nemes terv. Ugy halljuk, hogy a munkálattal már el is készültek s ha a Brit és külföldi bibliaterjesztő vállalat kiutalja a nyomdai költségeket, nemsokára meg is fog jelenni. Várjuk, érdekel várjuk az ujonnan átdolgozott szent könyvet, mert bizony a 16. századi Károlyi-féle fordítás egy cseppet sem élvezhető. A biblia pedig megérdemli, hogy gondos fordításban álljon a hívők sokasága előtt.

— **A genfi nemzetközi konferencia** könyve magyar nyelven már sajtó alatt van. Az E. Fő-Tanács gyűlésére meg fog jelenni. Előre fölhívjuk rá közönségünk figyelmét.

— **A Murányi Farkas Sándor** költeményes kötete szeptemberben készen lesz. Az előfizetés ideje közelg a végéhez. Nagyon sajnálatos lenne, ha a theologiai ifjuság s a szerény költő csalatkoznának roménységökben. Olvasóinknak ritkán van alkalmuk unitárius költő művéért adni pénzöket. Ne szalasszák el a jó alkalmat.

EGYLETI ÉLET ÉS MUNKÁSSÁG.

A budapesti Dávid Ferencz Egy-
let pénztára köszönettel nyugtazza a következő kegyes adományokat:
É v k ö n y v r e: Nérei Ödön és neje 50 kor., Geréb Zsiga 2 kor., Pap Sándor 1 kor., Fötiszt. Ferencz József püspök ur 20 kor. — P e r s e l y b e: Nagy Dezső 1 kor., Kisfaludy Zsigmond 4 kor. 10 fillér. Szintén hálás közö-

nettel emlitjük fel Perczelné Kozma Flóra urnő, mint aelnöke, áldozatkész buzgóságát, melylyel nemcsak a szereplő művészerökröl gondoskodott, hanem értök a legtöbb esetben kocsit küldött és a hölgyeket virágcsokorral lepte meg.

A Nők Világa 1906 évi 2-ik száma tévedésből olyanoknak is megküld-

tett, a kiket nem illetett s e miatt a készletünk elfogyott. Kérjük olvasóinkat, kiknek ez a szám fölösleges, sziveskedjenek beküldeni a szerkesztőségnek Cserében szivesen megküldjük az Unitárius Füzetek 4-ik számát.

Az egylet pénztárába f. évi május hó 16-tól július 14-ig rendes tagsági díjat fizettek:

A kereszturn köri fiók-egylet pénztárába fizettek: özv. Gálfalvi Samuné Héjasfalva 902—903-ra, József János Firtosváralja 904-re, Önképző kör Kobátfalva 904—906-ra, Bedő Dénes Sz.-Kereszturn 905—906-ra, Benczédi Ferencz Tarcsafalva, dr. Kisgyörgy Lajos Segesvár, Mátéfi Andrásné Szentábrahám 906-ra.

A felsőföehérközi fiók-egylet pénztárába fizettek: Útő Béls, Utő Béláné Alsó-Rákos 904—905-re, Ferencz Lajos, Ferenczi Lajosné, Unitárius Egyházközség. Székely Mózes Felső-Rákos 905-re, Péterfy Gyuláné 906-ra, Szabó Mózes, Szabó Mózesné, Datk 904—905-re, Pálffy Ákos 906-ra, Lánch Jánosné Agostonfalva 904—905-re, Varga Dénesné, Varga Dénes Felső-Rákos 905-re, Kiss Albert 906-ra.

A Nők világa alapjára ajándékozott Perczel Ferenczné úrasszony Buoapest 4 koronát, nyoic székely emberèrt ugyanő 16 koronát. A torockói árvaleány költségei fedezésére gyűjtött: Nagy Balázs Torda 82 korona 80 fillért. Fogadják az egylet köszönetét. Kolozsvár, 1906. július hó 19-én. Gálfai Lőrincz pénztárnok.

Az udvarhelykőri Dávid Ferenc Egylet oklándi közgyűlésén tartott felolvasások egy csinos füzetben megjelennek szept. első napjaiban. Dr. Boros Györgynek a szocialismusról, Úrmősi Károly lelkésznek a Dávid Ferenc Egylet és a nők című felolvasásait tartalmazza.

A budapesti Dávid Ferencz-Egylet pénztárába (78—134.) f. év június 1-ig a következő tagtársaink fizették be tagdíjajukat: Péterfi Tamás (1905—06.), Nagyné Sz. Zsuzsánna (1906.), Rohay Béla és neje (1906.), Takács Ferencz (1906—910.), Dr. Austerlitz Vilmos (1906.), Daumé Károly (1906.), Aczél Géza (1906.), Kerekes József és neje (1906.), Polgár Lipót és neje (1906.), Pausperth Károly és neje (1906.), Ju-

hász Lajos (1906.), Létay Etelka (1906.), Gömőri Károly és neje (1906.) Kőpeczy Károly (1906.), Szinte Gábor (1906.), Augenföld Izidor (1906.), „Központi Szövetkezet“ (?) 6 kor., Czukor József (1906.), Csontos Alajosné (1906.), özv. Somlyai Gyuláné (1906.), Adám Dénes (1904—906.), Máthé György (1904—906.), Szentpéteryné Aczél Zsuzsánna (1906.), Kozma Gyula (1901—1906.), Mikó Dezső (1906.), Károlyi György (1904—906.), Dr. Grätz Gusztáv (1904—906.), Lőrincz Dénes (1903—906.), Boschán Károly (1905—906.), L. dr. Sándor Balázs és neje (1904—1906.), Raskovszky Soma és Ilonka (1906.), Pete Samu és neje (1906.), Turcsányi Géza (1906.), Dr. Turcsányi József (1906.), Schmer Ferencz (1906—1910.), Paál Árpád (1903.), Blaschnek Rezső és neje (1906.), Ujváry László (1906.), Ráczkevi Nagy Mihály (1803—906.), Kisfaludy Zsigmond (1904—906.), Dr. Daniel Gábor (1904—906.), Benczur Gyula és családja (1904—6.), Wimmer Jenő (1906.), Dr. Haftl Dezső (1904—5), Bodoczy Gábor (1906.), Nagy Dezső és Mihály (1906.), Pongrácz Béla (1906.), Józsa Mihály és családja (1906.), Grum Iván (1906.), Belovics Imre és neje (1902—906.) — A hátralelőkos tagdíjajukat átveszi és nyugtázza a titkári hivatal, Budapest, V. ker., Koháry-u. 4. — Folyó évi tagdíjaj az év első felében fizetendők.

Jótekonyság és vallásos buzgóság.

Városfalván özv. ifj. Zoltán Andrásné nemrég elhunyt férje emlékére egy belül aranyozott ezüst urasztali poharat ajándékozott az unitárius egyházközségnek ilyen felirással: ifj. Zoltán András emlékére készíttette László Anna Városfalva 1906. Értéke 72 korona.

Midőn magam és egyházközségem nevében e diszes és nemes ajándékért hálas köszönetem nyilvánítom, egynttal kérem a jóságos Istent, miszerint áldja és szentelje meg a jökedvű adakozó özvegy nőt ez életben is igaz örömmel, testi és lelki áldással bő mértékben és segítse ezután is nemes buzgolkodásu működésében. Városfalva, 1906. jun. hó. Barta Ferencz gondnok. Péter Sándor unitárius lelkész.